

Óli Breckmann (KF):

Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvad justitsministeren svarer på mit tredje spørgsmål, da jeg tror, justitsministeren har blandet svarene, men vi får måske uddebatteret dette emne.

Det er grundreglen i demokratiers opbygning, at der er en skarp adskillelse mellem de tre instanser, den lovgivende, den udøvende og den dømmende myndighed, og med rette er den fortidige sammenblanding af Lagtinget som lovgivende og landsstyret som en del af den udøvende magt blevet kritiseret.

En ny færøsk styrelseslov skal råde bod på denne konflikt, men stadig er Færøerne underlagt dansk politi-, anklage- og domsvæsen, og det er for at sikre vores retssikkerhed.

Færøernes danske landfoged har større beføjelser end tilsvarende danske politimestre, der kun kan rejse anklager i retssager af begrænset karakter; og det gøres her i Danmark for retssikkerhedens skyld. Men på Færøerne har landfogeden på flere områder en dansk statsadvokats beføjelser, en ordning, som udvisker skellet mellem politi- og anklagemyndighed.

Hvis en dansk politiker, selv om han er justitsminister, tillader sig at lægge pres på de selvstændige domstoles myndighedsområde i et forsøg på at omstøde en frifindelsesdom af færøske anklagede, så kan det kun bestyrke færingers følelse af, at dansk beskyttelse af retssikkerheden på Færøerne nok mere er en illusion og en foregøglelse end en realitet.

Det var altså årsagen til mit spørgsmål.

Frank Aaen (EL):

Jeg er sådan set enig i hr. Óli Breckmanns bekymringer over politisk indblanding i anklagemyndighedens arbejde, og derfor vil jeg spørge justitsministeren, om ministeren ikke kan bekræfte, at han havde mulighed for helt af egen drift at tage denne sag op inden den 19. december, og at når vi her i januar måned kom i denne ulykkelige situation – som jeg synes det er – var det på grund af, at der ikke blev taget initiativer i tide.

Jeg vil også bede ministeren bekræfte, at ministeren har fulgt sagen tæt lige siden samrådet i 1994, fordi sagen havde så stort et omfang, at vi allerede på det tidspunkt fik justitsministeren inddraget personligt i dette forløb. Og jeg vil gerne høre, om ministeren på noget tidspunkt blev orienteret om, at der forelå en 20 siders ankeindstilling fra politiet på Færøerne, som uden videre blev underkendt af Rigsadvokaten.

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Jeg er enig med hr. Óli Breckmann i, at der ikke må udøves pres på domstolene. Det er bestemt heller ikke sket i denne sag; i denne sag er domstolene blevet bedt om at tage stilling til, om der er fremkommet sådanne nye momenter i sagen, at den bør gå om. Det er domstolene, der tager stilling til sagen og vurderer, om de nye oplysninger, der er kommet frem efter den 19. december, er af en sådan karakter, at det vil være rigtigt at lade sagen gå om.

Der er ikke noget pres på domstolene – det har domstolene heller ikke givet udtryk for – det er en udnyttelse af den bestemmelse, der er sat ind i retsplejeloven og bekræftet i Folketingssalen så sent som i 1992, om, at sådan kan man gøre. Og det er altså Østre Landsret, der nu tager stilling til, om de nye oplysninger er af en sådan karakter, at sagen bør gå om – ja eller nej – og der er ikke noget pres på domstolene.

Til hr. Frank Aaen vil jeg sige, at det er og bør og skal være meget, meget sjældent, ministeren udnytter de muligheder, der ligger i retsplejeloven, til at blande sig i anklagemyndighedens arbejde.

Jeg har ikke været inddraget i sagens behandling. Jeg har på Færøerne, da jeg var på besøg deroppe, fået forevist, hvor mange bilag der var i den, men jeg har overhovedet ikke været indblandet i sagens behandling, og jeg har ikke kendskab til papiret fra politimesteren på Færøerne. Jeg ville heller ikke have haft kendskab til Rigsadvokatens ankeafgørelse, hvis det ikke var, fordi der lå et spørgsmål i Folketingssalen om, hvad der var sket.

Som minister skal jeg ikke blande mig i anklagemyndighedens normale arbejde, og jeg havde heller ikke til hensigt at gøre det. Men på grund af de mange oplysninger, der kom frem efter Rigsadvokatens afgørelse, og som også jeg synes så mærkelige ud, fandt jeg det naturligt at spørge Rigsadvokaten: Er det nye oplysninger, der kan begrunde, at vi anvender retsplejelovens regler om at spørge Østre Landsret, om sagen bør gå om eller ikke bør gå om?

Óli Breckmann (KF):

Der kan ikke være stor tvivl om, at det var presens sene omtale af nogle nye gisninger på baggrund af lækkede dokumenter, der egentlig var beslaglagt af retten, og som derfor efter dommerens beslutning ikke skulle offentliggøres, der fik justitsministeren til at genoverveje og derefter at genoptage sagen. Og man kan næsten